

Sivistysvaliokunta

Asia: CSC-laki**Viite:** HE 18/2026

Sivistysala ry kannattaa lakiesitystä CSC:stä, sen sidosyksikköaseman edellytyksistä, sen omistaman tutkimusinfrastruktuurin yhteiskäytöstä sekä varautumisvelvollisuudesta. Laki kytkeytyy hankintalakiin ja on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan hankintalain muuttamista koskevan lain kanssa.

On erinomaista, että esityksessä otetaan huomioon CSC:n asema valtion ja korkeakoulujen yhteisesti omistamana tutkimusinfrastruktuurina ja yhtiönä, jolla on erityistehtävä. CSC kehittää ja ylläpitää korkeakouluille olennaista tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen kansallista tietoverkkoa ja siihen liittyviä palveluita. CSC mahdollistaa olennaisella tavalla kansallista ja kansainvälistä verkostomaista T&K-yhteistyötä eikä toimi kilpailuilla markkinoilla. CSC:n erityisasema on olennaisen tärkeä myös huoltovarmuuden ja turvallisuuden näkökulmasta.

Sivista pitää erittäin tärkeänä esitystä, että CSC voi toimia valtion, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen sidosyksikkönä, johon ei sovelleta hankintalakiin tulevaa sidosyksikköjä koskevaa 10 %:n vähimmäisomistusvaatimusta. Esitys on erittäin tarpeellinen: Korkeakoulujen omistusosuudet eivät yllä mainittuun omistusprosenttiin, koska kaikki opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan korkeakoulut (yht. 38) ovat yhtiön omistajia valtion lisäksi. CSC:n tutkimusinfrastruktuuri on myös tarkoitettu hyödynnettäväksi pääasiassa ei-kaupallisesti.

Sivista on huolissaan siitä, että hankintalain kokonaisuudistuksessa kaavailtu 10 prosentin sääntö vaikeuttaa koko korkeakoulukentän yhteisten digitaalisten infrastruktuurien ja palveluiden kehittämistä tavalla, mikä voi johtaa hankintalain tavoitteiden vastaisesti kilpailun vähentymiseen ja korkeakoulujen kulujen kasvuun. Korkeakouluilla tulisi olla mahdollisuus käyttää sidosyksikköjä toiminnan organisoinnissa silloin, kun se on markkinoiden puuttumisen tai uuden yhteisen tai valtakunnallisen toiminnan kehittämisen kannalta tehokkain tapa toimia. Osakeyhtiömuoto on läpinäkyvä ja joissain tapauksissa vastuiden kannalta selkein tapa organisoida yhteistä toimintaa.

Sivistysala ry kannattaa esitystä, että lailla mahdollistettaisiin CSC:n hallinnoimien kansallisten supertietokoneiden laskentakapasiteetin myynti taloudellisiin tarkoituksiin.

Myynti taloudelliseen toimintaan saisi olla enintään 20 prosenttia vuotuisesta kokonaislaskentakapasiteetista.

CSC toimii EuroHPC JU:n LUMI-supertietokoneen isäntäorganisaationa Euroopan unionin neuvoston asetuksen (EU 2024/1732) mukaisesti. 20 prosentin taloudellisen toiminnan enimmäisraja yhtiön liikevaihdosta on erittäin perusteltu, sillä eurooppalaisen konsortion rahoittamien supertietokoneiden yhteiskäyttöä koskevat periaatteet olisivat jatkossa samanlaiset koko Euroopassa. Lain myötä CSC voisi tarjota laskentakapasiteettia ja palveluita nykyistä paremmin tekoälytutkimuksen käyttöön sekä julkisille tutkimusorganisaatioille että yrityksille. Julkisen infrastruktuurin antaminen myös osin yritysten hyödynnettäväksi on yhteiskunnallisesti järkevää, mutta on pidettävä huolta, että omistaja-asiakkaat ovat ensisijaisia käyttäjiä.

Sivista pitää perusteltuna, että CSC:lle asetetaan 6 §:ssä varautumisvelvollisuus, joka koskee tutkimusinfrastruktuurin lisäksi yhtiön kaikkia palveluita.

Helsingissä 2.4.2026

Sivistysala ry

Heikki Kuutti Uusitalo, johtaja, politiikka ja vaikuttaminen

Paula Tuovinen, asiantuntija, politiikka ja vaikuttaminen
paula.tuovinen@sivista.fi, puh. +358503034873

Sivistysala ry tekee sinnikästä työtä koulutuksen, osaamisen ja luovuuden puolesta. Edustamme yli 450 sivistysalan työnantajaa. Jäsentemme palveluksessa on noin 71 000 alan ammattilaista. Olemme Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n jäsen.